

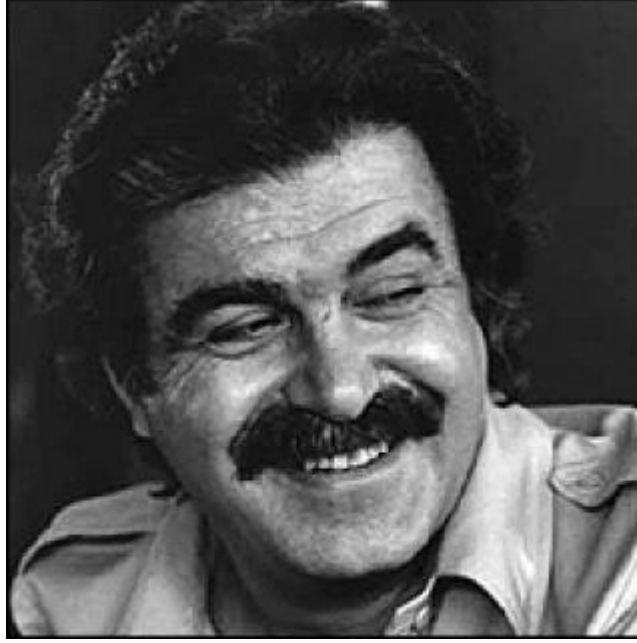
Pandomima (Sözsüz tiyatro):

FAKİR

Golam Huseyn-i Sâ'idî

Farsçadan çeviren:

Ali Güzelyüz

Golam Huseyn-i Sâ'idî (1936-1985)

Gevher Murad adıyla tanınan İranlı çağdaş yazar Golam Huseyn-i Sâ'id'i, 1936 yılında Tebriz'de doğdu. Tıp eğitimi gördü. Yazarlığa 16 yaşında başladı. Çok sayıda öykü, roman, piyes ve senaryo kaleme aldı. Gav (İnek) adlı öyküsü sinemaya uyarlandı ve uluslar arası başarı elde etti. Sâ'idî, mide kanaması nedeniyle 1985'te Paris'te yaşamını yitirdi ve Père-Lachaise Mezarlığında, Sadık Hidayet'in yanında toprağa verildi.

Kır – Sahne ortasında etrafı dikenli tellerle çevrili bir kuyu. Uzunca bir halatın etrafına dolandığı büyükçe bir kova kazığa tutturulmuş.

Üstünde bir gömlek, bir pantolon olan yorgun ve yalın ayak bir yolcu, kan ter içinde sahneye gelir. Dili damağına yapışmış, yalpala-

maktadır. Kuyuya koşar. Birkaç kez tel örgünün etrafında döndükten sonra başını uzatıp geçmek ister; ama başaramaz. Telleri çekerken parmakları yara bere içinde kalır. Tekrar kuyunun çevresinde dolanmaya ve telleri çekmeye başlar. Yalpalamaktadır.

Durup düşünür. Kazıklardan birinin dibine oturup tırnaklarıyla toprağı eşelemeye başlar. İki eliyle kazığı kavrayıp söker. İkinci ve üçüncü kazıkları da çıkartır. Tel örgü devrilir ve kuyunun bir tarafı açılır.

Boş kovayı kuyuya salar. Kuyu oldukça derindir. Halatın ucu, yolcunun elindedir. Ağırlaşmış kovayı çeker. Dolu ve büyükçe bir tulum kovaya konulmuştur. Hayretle tulumu bakar. Kovadan çıkarıp sallan tulumu. Su sesi duyulur. Alelacele tulumun ağzını açıp kovaya boşaltır. Tulum havayla şişirilmiştir. Kuyudan gülme sesleri duyulur. Yolcu korkuyla tulumu kuyuya atsa da, aşağıdan tekrar yukarı fırlatılır.

Kovayı kuyuya salarak halatı sallar ve yukarı çeker. Büyük ve eski bir kitap çıkar içinden. Kitabı alıp sayfalarını çevirir. Zevkle içindeki resimlere bakar. Kuyunun içinden ağlama sesleri duyulur. Kitap, yolcunun elinden kuyuya düşer. Bekler ama kitap yukarı fırlatılmaz.

Kovayı kuyuya salar ve halatı sallayarak yukarı çeker. Kovaya kesik bir el ve ayak konulmuştur. Korkuya kapılır. Kuyudan gülme sesleri duyulur. Yolcu kovayı kuyuya boşaltır. Kesik el ve ayak tekrar fırlatılır yukarı.

Kovayı kuyuya salarak halatı sallar ve çeker yukarı. Kovada büyük bir elmas görünce zevkle elinde evirip çevirir. Kuyudan ağlama sesleri gelir bu kez. Yolcu düşünceye dalar ve elmasla oynamaya başlar. Parmaklarının arasından kayarak kuyuya düşen elmas tekrar yukarıya fırlatılmaz.

Sinirlenerek kovayı kuyuya salar. Halatı sallayarak yukarı çeker. Bu kez yılan leşi konulmuştur kovaya. İrkilir. Kuyudan gülme sesleri gelir. Kovayı kuyuya boşaltır. Yılan leşi yine yukarı fırlatılır.

Yolcu yere oturup düşünmeye başlar. Yılan leşi, kesik el ve ayak ile boş tulumu önüne dizer. Kesik el ve ayağı, kendi el ve ayaklarıyla karşılaştırır. Doğrulup kovayı kuyuya salar ve halatı sallayarak yukarı çeker.

Büyük bir nar çıkar. Kuyudan uzaklaşıp narı ısırır. Çok sulu bir nardır. Kuyudan ağlama sesleri gelir. Yolcu öfkeyle yaklaşır ve narı kuyuya atar.

Ağlama sesi bir an kesilir. Yolcu pişmandır. Bekler. Yalvarırcasına kuyuya bakar. Ellerini kuyuya uzatır. Nar yukarı atılmaz.

Yolcu kovayı bırakıp başını iki eli arasına alır ve kuyunun çevresinde birkaç kez döner. Gökyüzüne ve ufka bakar. Hiçbir şey yoktur.

Kuyunun yanına çömelip düşünmeye başlar. Kuyudan yavaş yavaş resimler çıkar. Yolcu, kollarını açarak resimleri tutar ve göğsüne bastırır. Ağlamaya başlar. Kuyudan da ağlama sesleri gelir. Yolcunun gözleri dolar. Bir süre sonra kuyudan gelen ağlama sesleri tehditkâr bir şekil alır. Yolcu, resimleri kuyuya atıp bekler. Resimler bir daha çıkmaz kuyudan.

Biraz düşündükten sonra kovayı alıp kuyuya salar. Tekrar çekince bu kez bir tabanca çıkar kovadan. Tabancayı alır; kuyudan gülme sesleri duyulur. Tabancayı kuyuya atar. Yine dışarı fırlatılır tabanca. Gülme sesleri gelir ardından. Tabancayı üçüncü kez tekmeleyerek kuyuya atar. Yine gülme sesleriyle dışarı fırlatılır tabanca.

Yolcu tabancayı eline alıp kuyunun yanına oturur. Bir tabancaya bakar, bir kuyuya. Soğukluğunu hisseder ve namlusunu ağzına dayayıp hiç düşünmeden tetiği çeker.

Kurşun sesi sahnede yankılanır. Yolcunun cesedi kuyuya düşer. Kuyudan katıla katıla gülme sesleri duyulur. Bir süre ortalığa sessizlik hâkim olur ve ardından yolcunun cesedi dışarı fırlatılır.